

[Johan Philipsen.]

rentesats og med en afdragstid på indtil 60 år, og at i øvrigt pantsætningsbegrænsningen derefter kan lempes eller bortfalde. Det vil for mig at se være noget væsentligt, hvis lovforslaget kunne finde anvendelse inden for alle former for statshusmandsbrug. Vi har en hel del statslån i de såkaldte uegentlige statsbrug; her tænker jeg på de stamparceller, statens jordlovsudvalg har solgt, og private ejendomme, der har fået tillægsjord, eventuelt tillægsjord til bygningsforbedringer, af staten. Jeg vil gerne spørge, hvordan de bliver stillet, hvis dette lovforslag bliver vedtaget.

Det må være en forudsætning for den succes, som jeg ønsker dette tredjeprioritetsinstitut, at de foranstående prioriteringsmuligheder udnyttes, og jeg kan ikke godtage de argumenter, kreditforeningerne ofte har fremført, og som der bl. a. er gengivet eksempler på i realkreditkommissionens betænkning, hvor man let omskrevet siger sådan noget som: det år og på den ejendom og under de uheldige omstændigheder var vi lige ved at tabe penge. Det er misbrug af enkelte eksempler. Kreditforeningernes regnskaber for mange år tilbage viser, at der har været overmåde god basis for denne långivning. I øvrigt er det min personlige mening, at de godt kunne gå noget højere med deres udlånsatser, end de gør i øjeblikket.

Jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning om prisniveauet på landbrugsejendomme, som også det ærede medlem hr. Carl Petersen var inde på. Det er min opfattelse, at man ikke kan holde en væsentlig del af dansk økonomi uden for de almindelige prisstigninger, og at man, hvis man gør forsøg på det, forkvakler andre dele af vort økonomiske liv. Den lange udvikling omkring boliglovgivningen har vist, hvor vanskelige vilkår man skaber, hvis man gør forsøg på at holde væsentlige dele af dansk økonomi uden for de almindelige prisstigninger. Vi kan godt indstille os på det rent konkrete, at prisniveauet på landbrugsejendomme i allerhøjeste grad er i samklang med det nuværende prisniveau i landet og i samklang med, hvad det koster at retablere en ejendom både med bygninger, besætning og inventar, skønt man i øvrigt kan beklage, at der er et så stærkt lånebehov i landbruget,

og der i øvrigt kunne siges mange ting om årsagen hertil. Livet skal jo leves, og denne konkrete opgave kan og bør vi løse ved denne lejlighed.

Jeg kan på venstres vegne give tilsagn om vor medvirken til lovforslagets gennemførelse.

H. C. Toft: Det danske erhvervsliv står i disse år over for et stort finansieringsbehov, ikke mindst ved vor indtræden i det større markedsområde. Det danske landbrug står over for en meget stor økonomisk opgave. Mange af landbrugets bygninger trænger til modernisering, dels for at gøre driften mere rationel, dels for at skabe bedre og sundere stalde, så produktionen kan blive billigst mulig. Der er allerede gennem den sidste halve snes år foretaget betydelige investeringer, men der mangler meget endnu. Man skal ikke finde begrundelsen derfor i manglende vilje, manglende inseende med, hvad der er nødvendigt for at styrke konkurrenceevnen og indtjeningssevnen. Begrundelsen for, at en yderligere udbygning af produktionsapparatet ikke har fundet sted, er manglende indtjenning og manglende muligheder for at optage tilstrækkelig store lån til den mægtige investering, der er nødvendig. I landbokredse er det da også et emne, der gang på gang har været til debat; man ser med bekymring på de stadig stigende omkostninger og de i forbindelse hermed alt for lave priser på landbrugets produktion. Man har først og fremmest haft opmærksomheden henvendt på de indenlandsk bestemte omkostninger, uden at det på nogen måde er lykkedes at holde dem i ave.

De store ejendomsskatter, der hviler som forlods prioritet på ejendommene, hæmmer under de gældende vilkår mulighederne for at opnå tilstrækkelig store lån. Derfor måtte man også se det forslag, som vi for nylig fremsatte her i folketinget om en omlægning og nedsættelse af ejendoms-skatterne til amter og stat, som et bidrag, der samtidig med at fjerne en del af den urimelige beskatning i høj grad ville øge landbrugets finansieringsmuligheder. Men her var regeringen jo ikke indstillet på at følge os; her var regeringen ikke villig til at slække på kravene til de offentlige kasser og bedre landbrugets finansieringsmulighed.